

Akt nr:

P-E1a-291

AU\$P-E1a-291

24

D.-972

13305

Inkom till

L. Lantbruksstyrelsen

den 13 AUG. 1924

KONTRAKT.

P 1-0291

Sedan Kungl. Maj:t den 4 augusti 1922
i och för utdikning av sankta marker, tillhörande Bygärde, Klip-
pan och Harås i Björketorps socken av
ÄLVSBORGS LÄN,

enligt en av Statens Lantbruksingenjören C.B. Carlson
upprättad, av Kungl. Maj:t fastställd plan med därtill hörande kostnadsförslag, beviljat ett
statsbidrag utan återbetalningsskyldighet ettusenfyrahundraåttio /1.480/

kronor att utgå från allmänna avdikningsanslaget för år

, varav hela beloppet

kronor

utgå från den för endast frostminskning avsedda delen av statsbidraget, har ^{te} undertecknad,
vilka ^{on} såsom bilagda ^{förmyndarhandling} protokoll utvisar ^{den 9 juli 1924}

av vederbörande intressenter utsetts till ~~arbetsstyrelse~~ — förtroende-
man för företaget — för utförande därav med Kungl. Lantbruksstyrelsen, å Kungl. Maj:ts
och Kronans vägnar, i enlighet med Riksdagens för dylikt statsbidrags åtnjutande givna, av
Kungl. Maj:t gillade föreskrifter, avslutat följande kontrakt, varigenom ^{te} för egen del samt
å vederbörande intressenters i arbetsföretaget vägnar åtaga ^{er} och förbinda ^{er mig}.

§ 1.

Att utföra företaget i noggrann överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen med
de ändringar däri, vilka kunna varda av Kungl. Maj:t eller Kungl. Lantbruksstyrelsen
medgivna,

att vid företagets utförande underkasta ^{mig} alla de villkor och den kontroll, som av
Kungl. Maj:t eller Kungl. Lantbruksstyrelsen provas lämpliga och nödiga, samt att gällda
alla de av statsmedel icke utgående kostnader, som härav kunna förorsakas,

att påbörja företaget före den ~~1 juni 1923~~ /september 1924/

att fullborda detsamma senast den 1 september 1926

att genom egna kontanta tillskott, materialier, arbete eller andra bidrag utgöra vad
utöver statsbidraget kan erfordras för företagets fullbordande,

samt att vederbörligen underhålla de utförda arbetena, intill dess sådan underhålls-
skyldighet kan varda andra i laga ordning ålagd, eller ^{te} från underhållsskyldigheten
befriats.

100
22

§ 2.

Att i händelse avvikelse, utan därtill erhållen vederbörlig tillåtelse, skett från den fastställda arbetsplanen,

eller arbetet, utan av Kungl. Lantbruksstyrelsen medgivet anstånd med detsammas utförande, icke blivit fullbordat inom därför bestämd tid,

låta det ankomma på Kungl. Maj:t att inställa all vidare utbetalning av statsbidraget, samt återfordra vad därav uppburits, att på en gång eller successivt till Kungl. Statskontoret inbetalas inom den tid, som bestämmes av Kungl. Maj:t eller Riksdagen; och ~~skola~~ ^{skall} å sålunda lyftade och återburna medel jämväl erlagga fem procent årlig ränta från lyftningsdagen till dess återbetalning sker.

§ 3.

Att för den tjänsteman, som av Kungl. Lantbruksstyrelsen förordnas att å arbetet verkställa besiktning, avsyning eller inspektion, uppvisa den gillade planen med därtill hörande plan- och profilritningar.

§ 4.

Att i fråga om terminerna för statsbidragets lyftning, i mån av arbetets fortgång, ställa ~~en~~ ^{ny} till efterrättelse, vad Kungl. Lantbruksstyrelsen därom må bestämma; och skall, såvida icke Kungl. Maj:t med avseende å särskilda förhållanden prövar skäligt annorlunda förordna, någon del av statsbidraget inestå i Kungl. Statskontoret, intill dess arbetet är vederbörligen avsynat och godkänt.

§ 5.

Att vid avslutande av detta kontrakt överlämna till Kungl. Lantbruksstyrelsen, för att i dess arkiv förvaras, bestyrkt kopia av de gillade ritningarna för arbetet och bestyrkta avskrifter av därtill hörande godkända betänkande och kostnadsförslag, ävensom att, därest någon avvikelse under arbetets utförande med vederbörlig tillåtelse vidtagits, innan sista delen av statsbidraget lyftes överlämna till Kungl. Lantbruksstyrelsen fullständig beskrivning jämte ritning, utvisande huru arbetet i följd av denna avvikelse utförts.

§ 6.

Att bestrida eller gottgöra alla kostnader utan undantag, av vad namn de vara må, som i följd av detta statsbidrag föranledas för Kungl. Statskontoret.

§ 7.

Att för fullgörande av detta kontrakt ävensom för lyftade statsmedlens återbäring, i fall mot kontraktet brytes, ställa sådan säkerhet, som av Kungl. Lantbruksstyrelsen godkännes.

Till yttermera visso äro härav två lika lydande exemplar upprättade, som skedde i

Byggnade

den

17 juli

1924

Arvid Hultén *ägre till 1/4 mtl. Byggnade.*

Att *Diapausenten Anders Hellström, Mötudal,*
ägsre till 1/4 utt. Byggarde,

i bägges vår närvaro egenhändigt undertecknat förestående kontrakt intyga

som ovan.

adress:

U. H. Hellström
Mötudal

adress:

Torsten Henriksson
Mötudal

Med stöd av Kungl. brevet den 4 augusti
1922 antager Kungl. Lantbruksstyrelsen, å
Kungl. Maj:ts och Kronans vägnar, detta kon-
trakt. Stockholm den 19 augusti 1924.

Ernman Holmström

Albert Smith

föredragande

P

1*0291

Sköfift:

Förklar den arbetsplan, som af Kungl.
Mäst. den 4 augusti 1922 fastställes med det
bilägg att i det arbete, värt till Statsbidrag
beviljats, ej skall ingå upptagande av di-
ket E-H. Strömhölen den 12 septemb. 1922
F. O. Kungl. Lantbruksskolens insyn
Albert Smith.

Opferkiste

1:100.000.

B E T Ä N K A N D E

angående utdikning af sankta marker till Bygärde, Klippan, och Harås i Björketorps socken, Älfsborgs län, afgifvet till frågan om företagets understödjande medelst statsbidrag.

Läge:

Gårdarne Bygärde, Klippan och Harås äro belägna mellan 2 - 3 kilometer i sydostlig riktning från Hindås station å Göteborg - Borås järnväg. De områden, om hvilkas utdikning fråga är, äro belägna på ömse sidor om järnvägen och är det östra området å vidstående öfversiktskarta utmärkt med röd och det västra med grön färg.

Beskaffenhet:

Det östligt belägna området är en högmosse med hvitmossa och föga förmultnad mosstorf till betydande djup - 2 meter och därutöver - på sten och grus. Mossor och ljung äro de förhärskande växterna. Spridda exemplar af martallar förekomma, hvilka i närheten af järnvägen tillika med björkbuskar bilda en mera tät formation.

Det västra området består till dels af väl förmultnad starr- och grästorf med ett medeldjup af 0.8 - 1.- meter. och en vegetation med starr och andra sura gräs och örter samt mossor. till dels af skogsmark med gran och tall som förhärskande träd.

Areal:

Det östra området: Mossen innefattar en areal af 7.90 hektar

" västra " : Kärrdelen " " " " 1.545 "

Skogsmarken " " " " 1.995 "

Summa 11.44 hektar.

Afdikning

Vattnet från mossen afrinner österut till en mindre bäck.

Förslaget till mossens utdikning innebär upptagande af ett di-
ke utmed mossens kanter med hufvuddiket österut samt ett tvär-
dike i mossen.

Genom det västra området framrinner en mindre bäck i syd-
lig riktning, hvilken bäck föreslås till upptagande i kärrtrakt-
ens djupaste och lägsta sträckning.

Hufvudafloppens nederbördsområden öfverstiga i intetdera
fallet 1 kvadratkilometer, hvadan det vatten, som genom dem kom-
mer till afrinning är relativt obetydligt.

Dimensionering af dikena har därför skett med hufvudsak-
lig hänsyn till ändamålet med dikningen samt till torfvens djup
och beskaffenhet och framgår de nödiga måtten af profil- och
sektionsritningar samt gräfningslista.

Kostnaden för dikningsarbetena har beräknats till:

Kostnad:

för det östra området

kronor 2.350:-

" " västra "

" 2.150:-

För undersökning, förslag och utredning be-

löper sig kostnaden till

" 98:47

Summa kostnad kronor 4598:47

Företaget bör kunna utföras under loppet af tre år och
bör arbetstiden kunna bestämmas härtill.

Arbetstid:

Dikena uppgrävas enligt profil- och sektionstitningar.

Utförande:

Nödiga gräfningsmått finnas angifna i särskild gräfningslista.

I öfrigt iakttages att den uppgrädda dikesjorden lägges minst
1.- meter från dikenas kanter och med en lutning mot dessa ej

skarpare än dikesslätten. Vid svackor i markytan och i öfrigt på minst hvar 40 meter lämnas öppningar för dagvattnets fria af rinnande.

Underhåll:

Dikena böra för framtiden underhållas; vid rensning skall föreskrifvet bottenläge och slänt uttagas.

Förhållande till
det allmänna:

Hinder från det allmännas sida kan icke möta företaget.

Ändamål: Sanna:

Utdikningen af mossen afser att minska frostländigheten för närliggande åkrar och skogsmark, till hvilken frostländighet mossen i dess sankta tillstånd anses vara en bidragande orsak.

Upptagandet af afloppsdiket genom det västligt belägna området åsyftar att möjliggöra uppodling af kärrtrakten härstädes, då denna väl lämpar sig till åker- eller ängskultur.

Statsbidrag:

Med afseende till de olika ändamålen skulle enligt villkoren för erhållande af statsbidrag från allmänna afdikningsanslaget till kostnaden för mosstraktens utdikning kunna påräknas bidrag till belopp motsvarande hälften af denna kostnad och till afloppet genom kärrtrakten en tredjedel af kostnaden härför. Undersöknings- och utredningskostnad fördelas lika på de båda områdena med 49:23 kr. på hvarje.

Enligt denna beräkning skulle företaget kunna understödjas med 1.920:- kronor.

Handlingar:

Betänkandet åtföljes af:

Öfversiktskarta

Ägobeskrifning och arealuppgift.

Föreningshandling

Kostnadsförslag

Gräfningslista

Arfvodesräkning

Plan- och profilritningar i ett blad.

Halmstad den 18 juli 1921.

C. B. Carlson

Statens landbruksingeniör.

ÄGOBESKRIFNING och AREALUPPGIFT.

Hemman	Lit- tera	Man- tal	Ägo- figu- rer- nas num- mer	Ägare och ägobeskrifning	Areal		Summa areal	
					har	ar	har	ar
Bygärde	A	1/4		<i>sign. And. Skellström</i> (Albert Malmgren)				
			1	äng, odlingsmark		95.-		
			2	" "		51.-		
			3	" 2		08.5		
			4	skogsmark		25.5		
			5	"		14.5		
			6	"		61.5		
			7	"		98.-		
Harås	B	1/8	8	mosse	4	97.-	8	51.-
			9	Karl Andersson mosse				46.-
Klippan	C	1/8		Carl Johansson				
			10	mosse			2	47.-
Summa							11	44.-

FÖRENING

angående utdikning af sankmarker till Bygärde, Klippan och Harås i Björketorps socken, Älfsborgs län.

Undertecknade träffa härmed följande förening:

- 1/ att verkställa utdikning af oss tillhöriga sankmarker i öfverensstämmelse med af statens landbruksingeniör C.B. Carlson innevarande år upprättadt förslag och enligt de föreskrifter i öfrigt, som kunna vara gifna för erhållande af statsbidrag till utdikningens genomförande.
- 2/ att för framtiden underhålla upptagna diken enligt för upptagandet fastställd plan.
- 3/ att grunden för deltagandet skall vara den, att hvar och en gräfver och underhåller diken å egna ägor och i gränsdike deltaga rågrannarna med hälften hvardera; afloppsdiket genom Klippans ägor, sträckan 0 - 1, upptages och underhållles dock till lika del af ägarne till Bygärde och Klippan.
- 4/ att arbetena skola påörjas så snart statsbidrag blifvit beviljadt och vara fullbordade inom loppet af tre år.
- 5/ att åt Herr Albert Malmgren i Bygärde uppdraga, att med vederbörande myndighet upprätta kontrakt om arbetenas utförande, därest statsbidrag till desamma beviljas och att emottaga och utkvittera utanordnade bidragsbelopp samt göra framställning om företagets understödjande medelst statsbidrag från allmänna afdikningsanslaget till största möjliga belopp.

Bygärde den

KOSTNADSFÖRSLAG

Läge	Längd i meter	Arbete, jordart m.m.	An- tal	å kro- nor	Kost- nad		Summa kostnad	
					kr.	ö.	kr.	ö.
		<u>Afloppepdiket A - B.</u>						
4+20-2	220	sten och grus kubm.	180	3.50	630	-		
		stenb. grus "	50	2.50	125	-		
		slam- och torvfjord "	20	0.80	16	-	771	-
2 - a	245	" " " "	280	0.80	224	-		
		sten och grus "	170	3.50	595	-	819	-
		Ombyggnad af byvägstrumman vid 2+10 m. l. l. 3.5 m. enl. ritning					350	-
		För oförutsedda fall, arbe- tets tillsyn m.m.					210	-
		<i>Skänkas med omkring 20%.</i>			Summa		450	-
					Summa kronor		2.150	-
		<u>Afloppepdikena C-D-E-F-G-H-D och E-H.</u>						
0 - 1	100	mosstorf, ngt rötter kubm.	110	0.80	88	-	88	-
1 - 3	200	" " " "	430	0.80	344	-		
		sten och grus "	35	4.-	140	-	484	-
3-5+94	294	mosstorf med mycket rötter						
		samt lös sten kubm.	400	1.50	600	-		
		sten och grus "	15	4.-	60	-	660	-
5+94- 6+78	84	mosstorf med rötter "	100	1.-	100	-	100	-
6+78- 10+52	374	" " " "	100	1.-	100	-		
		" m. mycket " "	100	1.50	150	-		
		" " något " "	350	0.80	280	-		
		sten och grus "	30	4.-	120	-	650	-
~~20-21+50~~	~~150~~	~~mosstorf, ngt rötter "~~	~~200~~	~~0.80~~			~~160~~	-
		För oförutsedda fall m.m.					198	-
		<i>Skänkas med omkring 20%.</i>			Summa		2.350	-
					kronor		470	-
		Halmstad den 18 juli 1921.					1750.	
		C. B. Carlson						

Statens landtbruksingeniör.

Kostnad afloppepdiket A-B. 1700: -
D. C-D-E-F-G-H-D 1750. 3450: -
 98.47
 Totalt 3548.47

GRÄFNINGSLISTA.

Afvägnings- påles num- mer	Afstånd från fö- regående påle i meter	Djup	Botten- bredd	Dag- bredd	Anmärkningar
		M e t e r			
1	2	3	4	5	6
<u>Afloppsdiaket A - B</u>					
4+20	-	-	-	-	
4	20	0.60	0.30	1.50	Slänt 1:1.-
3+50	50	0.90	"	2.10	
3	50	0.85	"	2.-	
2+50	50	1.25	"	2.80	
2	50	1.30	"	2.90	Vid 2+10 m. ombygges byvägstrumman
1+50	50	1.30	"	2.90	med 1x1 m. genomgångsöppning och
1	50	1.10	"	2.50	3.5 m. längd, enligt ritning.
0+50	50	1.30	"	2.90	
0	50	1.20	"	2.70	
a	45	0.90	"	2.10	
<u>Afloppsdiaket C-D-E-F-G-H-D.</u>					
0	-	1.30	0.30	2.90	Slänt 1:1.-
+50	50	1.40	"	3.10	
1	50	1.40	"	3.10	
+50	50	1.20	"	2.70	
2	50	1.10	"	2.50	
+50	50	1.-	"	2.30	
3	50	1.20	"	2.70	
+50	50	1.20	"	2.70	
4	50	1.05	"	2.40	
+44	44	0.80	"	1.90	
+50	6	1.10	"	2.50	
5	50	1.10	"	2.50	
+50	50	1.05	"	2.40	
6	50	1.20	"	2.70	
+50	50	1.20	"	2.70	
+78	28	1.15	"	2.60	
7	22	1.20	"	2.70	
+50	50	1.30	"	2.90	
8	50	1.10	"	2.50	
+33	33	1.-	"	2.30	

1	2	3	4	5	6
8+50	17	1.20	0.30	2.10	Slänt 1:0.75
9	50	1.40	"	2.40	
+50	50	1.40	"	2.40	
10	50	1.40	"	2.40	
+52	52	1.40	"	2.40	
<u>Diket E - H</u>					
20		1.30	0.30	1.80	Slänt 1:0.75
+50	50	1.30	"	2.25	
21	50	1.30	"	2.25	
+50	50	0.80	"	1.50	

I öfrigt skola bestämmelserna i betänkandet angående utförandet
lända till efterrättelse.

Halmstad den 18 juli 1921.

G. B. Carlson

Statens landbruksingeniör.

Rätt afskrif, betyger:
G. B. Carlson

Vid arbetsplanens fastställande har kost-
naden beräknats till:

för anordningsarbetet 3 450: kronor —
" för lagrets upprättande 98 " 47 öre

Summa 3548 - 47 öre

Styrelsen den 12 septemb. 1921

På Kungl. Landbruksstyrelsens vägnar
Albert Smith

Betygkes i tjänstens vägnar
G. B. Carlson

Arvodesräkning

för undersökning och förslag till utdikning af sanka marker tillhörande Bygärde, Klippan och Harås i Björketorps socken, Älfsborgs län.

1920 Undersökning och sammanträde 4 dagar	kr. 18:-
" Plan till utdikning jämte arealuträkning 11.44 har à kr. 0.40	" 4:58
" Profilritningar: 1.667 m. à kr. 4.50 för 1000 m.	" 7:50
" Ritningar till trumma samt sektionsritningar	" 4:50
1921 Ägobeskrifning 14§	" 1:50
" Gräfningslista 28§	" 5:-
" Kostnadsberäkning 29§ 0.880 km. à 2.50=2.20 0.780 " " 4.-= <u>3.12</u> =5:32 5:32 + 4.500x0.001 =	" 9:82
" Öfversiktskarta 41§	" 4:-
" Betänkande 43§	" <u>9:-</u> 63:90

Kopia af plankarta: 49a§	kr. 7:-
10 ägofigurer à 15 öre	" 1:30
11.44 har " 5 "	" 0:57
41 cm. diken " 5 " +1.75"	<u>3:80</u> 12:67
" " profiler 52§ 0.88 km. à 500 "=4.40 0.78 " " 600 " 4:68	
" " sektioner 3 st. à 15 öre 0.45 4 " " 25 " <u>1.-</u> 1:45 + 30 % <u>0.44</u> " 1:89	
" " trumma 53§	" <u>3:90</u> 14:87 75% här af 11:15

Afskrift af handlingar 55§ 9 sidor à 0.75 kr. 6:75

Öfversiktskarta 41§ 4:- 34:57

Summa kronor 98:47

I fall af missnöje med denna räkning må klandertalan anställas inom tre månader härefter vid Bollebygds häradsrätt.

Halmstad den 18 juli 1921.

C. Carlsson
Statens landbruksingenjör.

UTDIKNING AV SANKA MARKER

Bygärde, Klippan och Harås
i Björketorps socken
och Älvsborgs län.

Det uppdrag vi genom föreningshandling av d. 9 Dec. 1920
lämnade Herr Albert Malmgren i Bygärde enligt par. 5 att med
vederbörande myndighet upprätta kontrakt om arbetets utförande,
därest statsbidrag till samma beviljades, och att mottaga och
utkvittera utanordnat bidragsbelopp samt att göra framställning
om företagets understödjande medelst statsbidrag från allmänna
avdikningsanslaget till största möjliga belopp överflytta vi
härigenom på Disponent Anders Hellström i Mölndal, som numera är
ägare till 1/4 mantal Bygärde.

Hindås den 17 Juli 1924

Anders Hellström

Ägare till 1/4 mtl. Bygärde

Carl Johansson

Ägare till 1/8 mtl. Klippan

Thos. Andersson

Ägare till 1/8 mtl. Harås

Bevittnas:

Gustav Augustsson
Högner

Arvid Lindberg
Hindås

1922 års allm. avdiän

Till den ar Stated Lantbruksingeniör
Herr L. D. Carlsson planlagda utdikningen
a Byggarde, Klippan, och Harås marken
i Pjörketoep socken. Lagt sin
början den 30 juli 1924 intygas,
Älvsborgs län,

Hindås den 19/8 1924

John Menin
Landfiskal.

Albert Johansson
Lövåsen.

Godkänt den

12/1

1922

106
22

D.-922

Inkom till

20711

Boris om avsegning av ~~och~~ ^{för} fastlag, samt
 anser utdikning av sankta marker, tillhörande kyrkans
 Kyrkan och Heras, i Björkstorp Socken av Ålvsborgs
 län.

Plann fastlämnad den 4 Augusti 1922;

Statsbidrag: anslag = 1.480 kronor;

Kontrakt antaget den 19 Augusti 1924;

Fastlämnad arbetstid till den 1 September 1926.

Vid en inventering den 17 December 1924 verk-
 ständ avsegning av ovan angivna arbete befunns
 det samma utförd i full överensstämmelse med
 den fastlämnade förslaget, varför det samma förordas
 till godkännande.

Hälsning den 19 December 1924

Rjalmar Brännvall

Statens lantbruksingenjör

Stämpel = En (1) krona.